

LÆSERNE MENER

DØDFØDT TANKE

Henrik Scheiby, Frederiksberg: Nogle læserbrevsskribenter har efter kommunalvalget luftet tanken om et tættere samarbejde mellem Socialdemokratiet og akademikere/veluddannede. Bl.a. talte indlægget 'Socialdemokratiet må genoprette alliancen med akademikerne' (22.11.) varmt for sagen. For et oldtidsfund som undertegnede, der svagt erindrer en tid langt tilbage i det forrige årtusinde, lyder det som en gammel travet. Universitetsstuderende og til en vis grad hippier slog til lyd for en alliance mellem 'arbejdere og intelligentsia'. Er der mon en del arbejderromantik i tanken? Var/er der mon nogle kommende overordentlig vellønnede akademikere, som forsøger at lette den dårlige samvittighed over en langt højere livsløn og et længere liv gennem tanken om alliancen? Der var vel en grund til, at proletariet i Frankrig i 1780'erne ikke søgte at støtte til kampen mod kongemagten blandt adelen. Så Socialdemokratiet kan roligt overlade det til Enhedslisten at appellere til akademikerne. De kan jo alligevel ikke mobilisere arbejderne.

ANTIKOMMUNISTISK

Christian Braad Thomsen, København: I lighed med så mange andre borgerlige kommentatorer kalder også Kasper Støvring Enhedslisten for kommunistisk (20.11.). Det passer ikke. Enhedslisten har altid været antikommunistisk og blev stiftet som et venstreorienteret alternativ til de kommunistiske diktaturstater. Hvorfor undersøger man ikke partiets praktiske politik, før man fremsætter den slags udokumenterede beskyldninger?

HOLDNINGSLØSE GEERTSEN

Peter Christensen, Haderslev: Venstres sundhedsfører, Martin Geertsen, har under hele covid-19-forløbet været en af regeringens og sundhedsmyndighedernes hårdeste kritikere, når det drejer sig om restriktioner og anbefalinger. »De tager vores frihed«, har det lydt gang på gang. I min optik er 'frihed' en ganske anden og vigtigere størrelse end at være underlagt nogle restriktioner og anbefalinger til beskyttelse af befolk-

ningen i en begrænset periode, og jeg troede ærligt talt, at et liberalt parti som Venstre havde en anden definition af noget af det dyrebare, vi har – nemlig frihed i meget bred forstand.

Regering og sundhedsmyndigheder har i forbindelse med den aktuelle covid-19-smitte valgt ganske få restriktioner. Så skulle vi jo mene, at Martin Geertsen var tilfreds. Men nej nej, nu er det pludselig ikke nok, og han efterlyser anbefalinger fra myndighedernes side. Altså stik mod hans tidligere holdning. Geertsens ærinde synes således mere at være konstant at kritisere, frihedsbegrebet kommer nu pludselig i anden række. Bemærkelsesværdigt!

LOFT OVER MORALEN?

Enrico Juhl, Albertslund: Sjovt at høre tidligere departementschef Peder Loft udtale sig kritisk om Barbara Berthelssens ageren i minksagen; han havde da helt tæk på grænsen mellem embedsværket og det politiske felt. Det havde han da vist også i 2011, da to venstreskateministre på hans vagt frejdigt brugte ordet 'skattesnyd' om en politisk modstander i det kommende folketingsvalg, en uhørt grov chikane i den politiske proces. Måske orkestreret af Løkke? Loft endte med at gå af...

VERDENES REDNINGSM/K

Svend E. Hansen, Hillerød: Fines der ikke en genial kemiker m/k der kan opfinde en vaccine, der beskytter mod influencen. Der vinker en nobelpris forude.

NUL SAMARBEJDE

Mathias Limborg, Odense: Den frie verden er truet. Kinas indflydelse stiger. Det skal stoppes! Kina er et pragt-eksemplar på et undertrykkende land. De indskrænker deres befolknings frihedsrettigheder. Sidste sommer så vi det med sikkerhedsloven i Hongkong. Vi ser det også med opdragelseslejrene, hvor det muslimske mindretal bliver mishandlet og først må forlade lejrene, når de erklærer sig ikketroende.

Denne form for adfærd kan vi liberale demokratier ganske enkelt ikke acceptere. Det hjælper ikke at fordømme

dem. Vi skal stå vagt om de liberale frihedsideal. Vi bliver nødt til at stoppe det økonomiske samarbejde med lande som Kina.

EN PROP I FORNUFTEN

Søren Bald, Frederiksberg: Kroniken om Lynetteholm 23.11. viser svagheden ved den manglende overordnede planlægning i hovedstadsområdet. Alle går efter egne fordele, og København især spiller hovedstadskortet rystende ringe. I alle Region Hovedstadens kommuner prøver man at skabe plads til boliger og erhverv, bedst langs Fingerplanens togstrækninger. Kronikørerne Pia Gjellerup og Lars Barfoed misbruger begrebet rettidig omhu, for Lynetteholm er snarere en prop i fornuften end en prop i havneløbet.

Mine radikale venner er desværre med, men hvor længe? Modargumenterne hober sig op, stærkere end en efterårsstorm. Værst er manglen på respekt for de andre hovedstadskommuner. Hvor længe endnu vil mit parti kaste milliarder efter et projekt, der smager af københavnerregioisme og i sin kerne er perspektivløst? Både folketingsgruppen og gruppen på Københavns Rådhus bør ændre kurs, hvis de vil tages alvorligt i planlægningssspørgsmål.

KAOS I TESTCENTERET

Ingrid Søndergaard, København: Jeg er københavner, og her er det ikke nemt at gøre det rigtige, for her er der nemlig ikke kapacitet til at efterleve myndighedernes anbefaling om at lade sig PCT-teste for at holde coronaepidemien i skak. Jeg er 78 år og dårligt gående. Jeg havde bestilt tid til en PCR-test på det nærliggende testcenter Vingelodden, men blev mødt af kaotiske tilstande og et forvirret og overbelastet personale, der ikke kunne styre situationen.

Det viste sig, at jeg trods tidsbestilling skulle vente mindst en time i en alenlang kø, der for en stor del var udedørs. Det er jeg slet ikke fysisk i stand til. Nødtvungent måtte jeg opgive og gå igen, og mange valgte at gøre det samme. Vi er sure over den dårlige standard. Hvordan kan man forsøge at have et 'åbent samfund' og samtidig være så dårligt forberedt?

DAGENS CITAT



Jeg er utroligt glad og beæret over at modtage prisen, men jeg ville ønske, jeg ikke skulle have sådan en pris, for jeg passer bare mit arbejde. Det er en del af mit arbejde at passe på de elever, som jeg har et ansvar overfor som rektor, så selvfølgelig står jeg op for deres rettigheder

Henrik Vestergaard, rektor Nyborg Gymnasium, har netop modtaget Menneskerettighedsprisen 2021. Dr.dk

Simon Aggesen mistede ikke borgmesterkæden på grund af boligspekulation. Det handlede i langt højere grad om moral

Danmark har behov for politikere, der vedkender sig, at de både er moralske og umoralske personer.

POLITIK

JACOB BIRKLER, FILOSOF OG ETIKER, FHV. FORMAND FOR DET ETISKE RÅD

ET GAMMELT kinesisk ordsprog lyder, at den, som ikke har snydt, kan ikke blive en god forretningsmand. Måske gælder det også for politikere. Under valget har vi i hvert fald været vidner til valgfusk, rævekager og de lange knives nat.

Forskellen på en forretningsmand og en politiker er imidlertid, at politikeren skal repræsentere befolkningen og derfor også til en vis grad være fanebærer for den moral, som er gældende i samfundet.

Et meget omtalt eksempel er den nu tidligere konservative borgmester på Frederiksberg, Simon Aggesen, som er blevet beskyldt for boligspekulation. Som sagen fremlægges i medierne, er der ikke sket noget ulovligt. Den tidligere borgmester er derfor alene blevet underlagt en moralsk dom i denne sag. Her vil nogle vælgere dømme hårdt, hvor andre er komplet ligeglade, så længe de får den politik, som de har stemt på.

Den moralske dom kan dog blive særlig hård, når en politiker beskyldes for dobbeltmoral, hvilket i politik handler om at moralisere uden selv at kunne leve op til moralen. Hvis en politiker derfor gør det til en politisk sag at bekæmpe boligspekulation, findes der ingen sadel til den høje moralske hest, hvis det i andres øjne netop er boligspekulation, politikeren selv bedriver. Hvis man således ønsker at være bannerfører for de normer, man selv som politiker har brudt, er vælgernes dom nådesløs i Danmark.

Det interessante er imidlertid, at man sagtens kan være en god borgmester, selv om man i privatlivet er på kant med moralen. Og Aggesen gik da også frem, ligesom partiet gjorde det. Aggesen fik dog en markant mindre procentdel af de konservative stemmer i kommunen end Jørgen Glenthøj, kommunens tidligere konservative borgmester.

Hvis Aggesen havde imødekommet enhver kritik med sætninger, såsom 'jeg

kan godt forstå, hvis danskerne kritiserer mig' eller, endnu bedre, hvis man klart siger, at 'set i bakspejlet var det forkert', havde sagen måske været en ganske anden. Men reelt handlede Aggesen lige modsat, hvor boligsagen blev forsøgt bortforklaret med den begrundelse, at det ikke handlede om spekulation, men snarere om held, hvilket flere medier siden har betvivlet.

Efterfølgende forsøgte borgmesteren at fortie sagen og forlod eksempelvis et interview på DR alene med den begrundelse, at han ikke ville tale om ærlighed, som langsomt avler troværdighed.

Hvis en journalist får fært af, at en politiker forsøger at skjule, at han på et tidspunkt har kørt med alkohol i blodet, skal der betales med den politiske karriere. Men hvis han modsat åbent og ærligt fortæller til et medie, at han som politiker har kæmpet

med et alkoholproblem, kan det virke lige modsat. Forholdet mellem den moralske og den umoralske politiker er derfor et forhold mellem det ægte og det fordækte.

POLITIKERE KAN tilmed bruge moralen aktivt. For det seneste folketingsvalg var Mette Frederiksen eksempelvis ganske smart, moralsk set.

Hun var tidligere blevet anklaget for dobbeltmoral, fordi hun på den ene side moraliserede over forældre, der fravalger folkeskolen, for senere selv at vælge privatskolen til egne børn. Men før valget fik hun i medierne for at omfavne sin egen dobbeltmoral.

Til Berlingskes udtalte hun således 12. november 2017: »Så indhentede virkeligheden mig. Der fik jeg den helt store hammer i hovedet, og ved du hvad? Det skulle jeg have! Det var virkelig fair. For jeg havde sagt et og gjort noget andet«.

Selve fordømmelsen sørger hun også selv for ved efterfølgende at sige følgende: »Det var en syngende lussing om: Lad nu være med at sidde der og forholde dig på afstand til, hvad der er rigtigt for andre mennesker. For det kan man ikke«.

Den sidste udtalelse er en moralsk

dom, Mette Frederiksen afsiger over sig selv. Hun bruger moralen til at vende blikket væk fra sig selv. I stedet for at være den, der rammes af dobbeltmoralen, stiller hun sig op i køret blandt dem, som anklager hende, hvorefter den anklagede umærkeligt forsvinder. Hun anklager sig selv og bruger de år, der er gået, til at sige, at hun er en anden politiker i dag.

Således er det med et knips ikke længe muligt at anklage hende for dobbeltmoral i denne sag. Til gengæld er det et moderne eksempel på, hvordan moral bliver brugt som et politisk middel.

Mange politikere har fanget pointen og bruger derfor selv udtrykket 'jeg lægger mig fladt ned', hvilket betyder, at man tager imod al den kritik, der kommer. Men hvis udtrykket dybest set dækker over at ville ride stormen af, kan det for nogle handle om at bruge moralen som en fordækt middel i politikens tjeneste. Også her kan vælgernes dom være hård.

MEN HVORDAN kommer der moral ind i dansk politik? Det korte svar er, at det sker, når vi vælger de politikere, der skal regere landet. Moral bliver aldrig bedre end de politikere, der til enhver tid sidder på magten. Hvis vi derfor synes, at politikere opfører sig umoralsk, kan vi som vælgere blot vælge nogle andre.

Samlet set har Danmark behov for politikere, som både handler moralsk og erkender, at de også handler umoralsk. Politikere, som både gør det rigtige og det forkerte, nøjagtig som flertallet af danskere. Men det er ikke den centrale pointe. Det centrale er, at Danmark har behov for politikere, der ikke blot erkender, men især vedkender sig, at de både er moralske og umoralske personer. Politikere, der både kan handle samvittighedsfuldt og bære samvittighedsnag. Det er således nødvendigt at have skrupler og gøre sig skrupler for ikke at blive skruppelløs. Politikere, der klart står ved de beslutninger, som var gode, men måske især de beslutninger, som ikke var det.

Det er her, troværdigheden ligger. Det er her, tilliden vækkes.

Når Simon Aggesen mistede borgmesterkæden, handlede det ikke primært om boligspekulation. Det handlede i langt højere grad om moral og især den måde, han tog hånd om sin egen moral på. Vi begår alle fejl, hvilket alle forstår, men moral handler om at bestå de fejl, vi begår, hvilket Aggesen endnu ikke forstår.

KRONIKEN
28. november 2021

Hjemløse har krav på værdighed

PEDER MEISNER
KAREN-MARIE HELTOFT

Hvis vi skal afskaffe hjemløshed, skal kommuner og civilsamfundet spille sammen. Ud over boliger til de hjemløse kræver en hjemløserreform politisk vilje og en mere målrettet indsats, hvor den hjemløses selvbestemmelse, behov og værdighed går forud for systemet.

NÅR OVER 6.400 mennesker i Danmark lever uden det mest basale – et hjem – har vi svigtet som samfund.

Derfor er det glædeligt og nødvendigt, at regeringen nu lægger op til at reformere indsatsen for hjemløse ved blandt andet at samtænke bolig- og socialpolitik. Udspillet 'Alle skal have et hjem' rummer mange gode streger til en overordnet reform, bl.a. i form af flere betalelige boliger og øget brug af Housing First-bostøtte.

Vi kan dog være bekymrede for, om vi fremover griber de aller mest sårbare mennesker i hjemløshed.

Vi vil gerne pege på tre afgørende ting, som – ud over betalelige boliger og Housing First – bør være i fokus, for at reformen kan blive en succes.

For det første skal indsatsen baseres på det enkelte menneskes ret til selvbestemmelse. Mennesket skal kort sagt sættes for systemet. Vi kan ikke være andet bekendt. Det giver også de bedste resultater på bundlinjen – både for det enkelte menneske og for samfundet.

For det andet skal den omfattende faglige ekspertise og erfaring i civilsamfundet – organisationer som Kirkens Kørhær, Blå Kors og KFUM's Sociale Arbejde – fortsat drages ind i løsningerne. I over 100 år har civilsamfundet været pionerer i arbejdet for mennesker i udsatte livssituationer, bl.a. ved at drive forsorgshjem for mennesker i hjemløshed. Den ekspertise og erfaring må vi ikke kaste ud med



Det er glædeligt, at hjemløse er på den politiske dagsorden. Men det er en kompleks problemstilling.

Foto: Mads Nissen

badevandet.

For det tredje skal vi være bedre til at forebygge hjemløshed, især blandt unge. Og vi skal yde mere kvalificeret efterforskning til tidligere hjemløse, så vi undgår, at de falder tilbage i ny hjemløshed. Civilsamfundet kan også støtte op med gratis rådgivninger og meningsfulde fællesskaber.

ET HJEM ER MERE end tag over hovedet. Derfor er en billig bolig heller ikke i sig selv løsningen. Ingen mennesker beslutter sig for at blive hjemløse.

Skilsmisse, fyring, stress og meget andet kan være den udløsende faktor for langt mere komplekse problemstillinger – for eksempel psykiske lidelser eller et rusmiddelforbrug – med hjemløshed til følge. Og vi løser ikke komplekse udfordringer med et snuoptag eller en one-size-fits-all-løsning.

Lad os med Niels som eksempel vise, hvor komplekst tilværelsen – og udfordringerne – ofte er for et menneske i hjemløshed. Og hvorfor der er behov for

en massiv og koordineret indsats, hvis mennesker i hjemløshed skal kunne hjælpes til et liv i egen bolig.

Niels har haft et hårdt liv fra barnsben med gentagne indskrivninger på herberger og forsorgshjem. Da Niels flyttede ind på Forsorgscenter Toften i Slagelse, havde han et massivt forbrug af alkohol. Han var svækket fysisk og var svært depressiv med en del psykiatriske indlæggelser til følge. Niels var på kontanthjælp og havde gået i flere boligselskaber. Niels havde opgivet sit liv og udtrykte manglende lyst til at leve.

Ligesom Niels har mennesker i hjemløshed ofte meget komplekse udfordringer. Tal fra Vive, Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, viser, at 66 procent af de hjemløse er udfordret med rusmiddelforbrug, og 59 procent lider af psykisk sygdom. Dertil kommer økonomiske og andre udfordringer – samt manglen på en bolig.

De allersvageste mennesker har brug for mere end tag over hovedet. Housing First er en god model for de fleste. Hvis vi vil afskaffe hjemløshed, er det dog nødvendigt med en bred palet af indsatser, hvor menneskets selvbestemmelse, ressourcer og værdighed skal stå forrest. Det være sig både, når der er tale om mere indgribende behov for støtte, og i høj grad også, når en forlængelse af indsatsen på et forsorgshjem kan skabe mindre indgribende indsatser for mennesker på

den længere bane. Hvis reformen ender i en spareøvelse, bliver de mest sårbare mennesker taberne.

FORSORGSHEJEM er vigtige, dem har vi fortsat brug for i fremtiden til at hjælpe mennesker, som er i livskrise og har øjeblikkeligt og massivt brug for støtte.

Forsorgshjemmene er åbne 24 timer i døgnet alle årets dage og har en akutfunktion, som sikrer, at ingen mennesker i Danmark skal sove på gaden imod deres eget ønske. Selvhenvenderprincippet sikrer, at en hjemløs kan blive indskrevet. Princippet er afgørende for, at mennesker i hjemløshed kan få hjælp straks, og for at deres retssikkerhed respekteres.

Hjemløse skal dog ikke bo på forsorgshjem længere end højst nødvendigt. Det kommer de desværre ofte til. Tal fra Ankestyrelsen viste i sommer, at knap 70 procent af de boerne på forsorgshjem pr. rate til at flytte ud – forudsat at de får den rette bolig og støtte. Men manglen på billige boliger forhindrer, at mange beboerne kan komme videre i deres liv.

Kommunal kassetænkning kan være en anden årsag. Kommunerne betaler for hjemløses ophold på forsorgshjem, og de får refunderet halvdelen af udgiften fra staten. Derfor kan det i nogle tilfælde være billigere for kommunen at lade mennesker bo på forsorgshjem end at hjælpe dem videre.

Vi er enige med regeringen i, at en om-